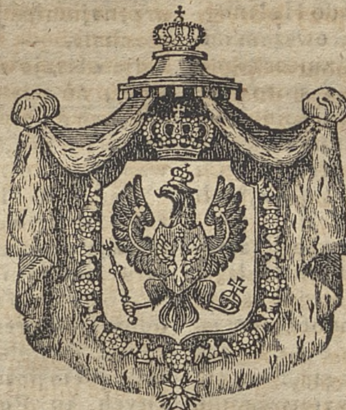
GAZETA



Wielkiego Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 51. — W Srodę dnia 29. Lutego 1832.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 25. Lutego.

Dotychczasowy Dyrektor gymnazyum w Stralsuncie, Dr. Kirchner, mianowany został Rektorem szkoły krajowéj Porteńskiéj.

Wiadomości zagraniczne.

Niderlandy.

Z Hagi, dnia 18. Lutego.

Donoszą z Herzogenbusch z dnia 16. m. b. „Wczoraj J. K. M. Xiążę Feldmarszałek i Xiążę Fryderyk przytomnymi byli doświadczeniom czynionym pod Middelrode z mostem bieżącym (Laufbrücke) tylko co wynalezionym przez inżyniera jednego. Most ten ma postać woza, spoczywa na walcach i przez 6 koni jest ciągnionym; służy on do przeprawiania przez małe rzeki nietylko piechoty, lecz też artyleryi i ma długości z sztukami na obydwóch brzegach leżącemi 15 łokci niderlandzkich; w kwadrans po przybyciu mostu na Aa, bateryа z 8 dział złożona przez rzeczkę tę się przeprawiła. — Obecnie bawią tu Generał Mejer, Xiążę Bernhard Sasko-Wejmarski i P. Constant Rebecque."

Z Eindhoven donoszą, że część wojska belgijskiego znowu się posunęła bliżéj ku granicom naszym; około 3000 wojska przybyło w zeszły poniedziałek do Turnhout. Okoliczności te nakładają na wojsko nasze obowiązek podwójnéj czynności.

Z Bruxelli, dnia 18. Lutego.

Belge (gazeta) wzywa Monitora, aby publiczności dał należyte wyjaśnienie o wieści bardzo zastraszającéj. Słychać bowiem, że Minister wojny onegdaj z domem jednym Leodyjskim zawarł kontrakt dostawy jeszcze szkodliwszy, aniżeli osławiony i haniebny kontrakt Hambrouckski.

Dnia 9. otrzymał Rząd uwiadomienie, że się na ulicy Löwenskiéj znajduje skład broni. W rzeczy saméj pokazało się także, że w domu jednym na téj ulicy chowano nie mniéj, jak 1290 sztuk broni, nienależących rządowi. Fabrykanta broni, który był najął salę składu, zapozwano przed sąd karny.

W Tongern chciał predykant jeden St. Symonistów mieć kazanie publiczne; tak źle go wszelako przyjęto i tak ostro na niego ze wszystkich stron nacierano, iż czém prędzéj umykać musiał.

Holenderskie posterunki morskie wzmacniają się także po nad brzegami Flandryi. Od d. 13. stoi naprzeciw grobli głównéj (Kapital-Damm) 9 statków kanonierskich, dwa w bliskości cytadeli Madelaine, jedna korweta i jeden statek kanonierski przy grobli Clara-Polder a 5 na otwartém morzu.

Z Herzogenbusch zbijają wiadomość, że dozór policyjny nad osobami z Belgii do Holandyi przybywającemi nieco sfolgowano; owszem odkąd obsadzono kantony Grave i Boxmeer nigdy dozór osób niebył tak ścisły i ostry; stósownie do tego zalecono wszystkim burmistrzom, aby podług możności wszelkim związkom z miastami Belgijskiemi zapobiegali i przy rozdawaniu karteczek legitymacyjnych ściśle się trzymali instrukcyi im w téj mierze udzielonéj.

Z Westcapellen donoszą, że się załoga tameczna dla ciężkiéj nazbyt służby zbuntowała, i oficera jednego i dwóch podoficerów skrzywdziła. Gdy potém 15 innych podoficerów jako naczelników buntu aresztowano, wszyscy szeregowi ujęli się za nimi, domagając się koniecznie, aby ich na wolność wypuszczono. Trzeba więc było armaty nabić, które zniechęconych do posłuszeństwa i rozumu przyprowadziły. Powiadają, że Holendrzy korzystając z tego wydarzenia, wycieczkę uczynili na cytadelę Hazegras w zamiarze opanowania téjże. — Dnia 15. m. b. przeniesiono buntowniczy batalion z Westcapellen do Brügge, gdzie hersztowie rokoszu pójdą pod sąd wojenny. — Podobne zaburzenia, choć nie między wojskowymi, zaszły podobno w tych dniach w Ostende. Gazety nasze robią z całéj téj rzeczy tajemnicę.

Francya.

Z Paryża, dnia 16. Lutego.

Spieszny odjazd Pana Louis de St. Aulaire do Rzymu stał się pobudką do rozmaitych pogłosek w stolicy; depesze doręczone Sekretarzowi wymienionemu mają zalecać Posłowi naszemu w Rzymie, aby dzielnie obstawał za ustąpieniem zupełném wojsk Cesarsko-Austryackich z granic legacyi; natenczas i pod tym warunkiem gabinet francuzki wyszle rozkaz za wojskiem do Ankony wyprawioném, aby niewylądowało, lecz daléj do Morei popłynęło. — W biórach Ministeryum marynarki od niejakiego czasu gorliwie się zatrudniają polepszeniem organizacyi osad naszych. Wytoczono sprawy sądowe przeciw urzędnikom kolonialnym, którzy władzy swéj nadużyli, w skutek czego kilku z urzędów zrzucono. Jest to bez wątpienia najbardziéj zaniedbaną odnogą naszéj administracyi, w któréj wiele trzeba ukrócić nadużyć i wiele zaprowadzić sprostowań.

Messager poczytuje wiadomość wczoraj względem odwołania wyprawy do Ankony przeznaczonéj przez Konstytucyonistę podaną, za bezzasadną. Oprócz tego depesza taka, choćby w rzeczy saméj wygotowaną była, nicby pomodz niemogła, gdyż żadnym sposobem dogonićby niezdołała wyprawy, która dnia 6., 7. i 9go wyszedłszy pod żagle, przynajmniéj już 100 mil (lieus) na morzu ujechała. — Konstytucyonista przeciwnie obstaje za swojém doniesieniem, twierdząc, że telegraficzna depesza odebrała rozkaz, aby natychmiast okręt szybko żeglujący zabrała i za „Suffrenem" w pogoń się puściwszy, go odwołała.

Gazeta Galignani i Messager donosi z listów prywatnych z Londynu, iż tam wyglądają odroczenia Parlamentu, gdyby cholera w Londynie bardziéj się rozszerzać miała.

Konstytucyonista donosi: Podobno odbyła się wczoraj rada Ministrów, zajmująca się udzieleniami gabinetu hiszpańskiego względem postępowania jego i stósunków obecnych ku Portugalii. Postanowiono na téj radzie zawiadomić dwór hiszpański, iż na granicy pirenejskiéj niebawem korpus francuzki się zgromadzi, aby w tymże samym dniu, w którymby wojska hiszpańskie wkroczyły do Portugalii, wejśdź w granice Hiszpanii. Jeśli w rzeczy saméj uczyniono takie postanowienie, tedy to tylko nastąpić mogło za porozumieniem się z Anglią, zobowiązaną przez traktaty do bronienia Portugalii przeciw inwazyi nieprzyjacielskiéj, a tak téż przeciw wkroczeniu Hiszpanów na korzyść rządu nieuznanego i na uszczerbek rządu uznanego.

Tenże Konstytucyonista pisze, co następuje: „Ze strony Rossyi przełożono, Xięcia Ottona Bawarskiego wynieść na godność Króla Grecyi i go tymczasowo dla małoletności jego stawić pod opiekę Hrabiego Capodistrias. Podczas tego miała Grecya pozostać pod zasłoną trzech mocarstw, Francyi, Anglii i Rossyi, które Kommissarzy swoich do Grecyi wysłaćby miały. Zdaje się jednak, że Ministeryum nasze propozycyi téj, widocznie największy wpływ na interesa Grecyi gabinetowi petersburskiemu jednającéj, nieprzyjęło, i że w zupełném porozumieniu z Anglią nadal działać postanowiło.

Na sprawozdanie wielkiego zachowawcy pieczęci Pana Barthe, rząd zważywszy, że żadne prawo nieupoważnia interwencyi wymaganéj przez Xiężniczkę Moskwy w skutek żądanéj od niéj rewizyi sprawy Marszałka Neya, postanowił, że wnioski w téj petycyi uczynione, niemogą być przyjęte.

Adwokaci Hennequin i Delahaye Royer wydali pismo, w którém z 66 przyczyn wyprowadzonych z działania sądowego i z innych fakt udowodnić usiłują, że zmarły Xiążę Bourbon przy robieniu testamentu swego podpadał przymusowi moralnemu.

Konstytucyonista dzisiejszy oświadcza,

iż listu dawniéj wzmiankowanego syna Marszałka Bourmont nieotrzymał.

Mówią tu dużo o obozie, mającym być ściągniętym w okolicach Paryża.

Aby miejsce w akademii po śmierci Opata Montesquiou wakujące objąć, zgłosiło się 15 kandydatów, z których oprócz dawniéj już wymienionych, przytaczamy tu tylko sławne imiona PP. Guizot, Thiers, Salvandy, Gissot, Jay i Bonjour.

Piszą z Oranu, iż 21. zeszł. Grudnia Beduini z pokolenia Garrabas napadli byli to miasto, lecz zostali odparci i ścigani około 2ch mil. Wódz ich Kaliffa niebezpiecznie został raniony, i nadto ponieśli znaczną szkodę w zabitych.

Teraźniejsza flota egipska składa się z 36 statków wojennych, mianowicie: 2ch okrętów o 100 działach; 3ch fregat o 60; 2ch o 58; 1 o 56; 1 o 54; 1 korwety o 24; 2 o 22; 2 o 20 działach; 4 brygów o 22, i 6 o 18; tudzież 1 goelety o 10 działach, i jednéj szalupy kanonierskiéj. — Wszystkie te statki, wyjąwszy 2 okręty i 2 brygi, znajdują się teraz na wybrzeżach Syryi.

A n g l i a.

Z Londynu, dnia 15. Lutego.

Słychać, że Królestwo Jchmość opuściwszy Brighton d. 21., przeniosą się do zamku Windsor. Wiadomość przez dziennik John Bull podaną, że Królowa miała być przy nadziei, zbijają inne gazety.

Rozumieją tu, że wydział reformy tylko dwa posiedzenia jeszcze potrzebuje, aby cały przedmiot rozpoznać. Pora więc wielkiéj walki w Izbie wyższéj zbliża się spiesznie a mimo to nic jeszcze nie słychać o kreacyi nowych Parów, chociaż najniezawodniejszą jest prawdą, że bez środka tego bil tą razą tenże sam los spotka w Izbie wyższéj, jak dawniéj.

Z papierów przełożonych Parlamentowi względem wydatków na flotę, wynika, że Izba przeszłego roku 5,870,551 funt. wotowała; że zaś w tym roku Ministrowie tylko 4,908,634 funt. żądają; nastąpiła więc w téj głównéj odnodze wydatków redukcya z 1 mil. funt.

Powiadają, że sąd wojenny w Bristolu Kapitana Warrington z powodu postępowania jego podczas buntu z urzędu złożył, polecając go wszelako przytém łasce Króla.

Wice-Admirał Saumarez został mianowany Generałem żołnierzy marynarki. Pan Hume, członek Parlamentu dla Middlesex, miał być przytomny obradom konstytuentów swoich celem zastanowienia się nad środkami ku odwróceniu cholery. Uniewinnić się wszelako kazał z téj przyczyny, gdyż teraz dla zaraźliwości powietrza wszelkich zgromadzeń licznych unikać trzeba. Sciągnęło to powszechną naganę na zacnego członka.

Dnia 9. m. b. obiadował Xiążę Tallejrand w Jeremy Bentham. Xiążę od dawna był wielkim wielbicielem pism Benthama. Przed 40 laty poznał się Nestor dyplomatów z Nestorem filozofów prawa w Paryżu w gronie największych geniuszów wieku upłynionego. Dzisiaj tenże Bentham, kończy rok życia 85ty.

Gazety nasze donoszą, że nim jeszcze wyprawa Dom Pedra wyszła pod żagle do Belle-Isle, statek parowy krążył około okrętów wyprawy, aby wszystkich tych, coby żałowali kroku uczynionego, przyjąć na pokład swój i do Francyi albo Anglii na powrót odwieść; nikt jednak nie zgłosił się, aby korzystać z téj sposobności.

Stósownie do najświeższych doniesień z Edinburga cholera tam dotychczas jeszcze dosyć łagodnie postępuje. Od początku choroby aż do 11. Lutego ogółem zapadło osób 11, z których 6 umarło.

Rozmaite wiadomości.

Professor Saint Marc Girardin, zastępca P. Guizot, otworzył w b. m. lekcye historyi w fakultecie nauk paryzkim. Ma w tym roku wykładać stan kultury Niemiec od Karola W. do Ottona W.

Król Duński ustanowił nagrodę medalu złotego (20 dukat.), za każde odkrycie nowego komety.

Wdowa sławnego astronoma Herschel, umarła d. 6. z. m. w Windsor, w 82. roku życia.

W New-York, w końcu zeszłego roku tameczne literackie towarzystwo odbyło swoje doroczne posiedzenie. Czytano na niém wiadomość o stanie oświecenia w Kolombii, projekt wprowadzenia biblii jako książki elementarnéj do zakładów szkolnych w północnéj Ameryce, projekt nowego systematu edukacyi i wniosek o założeniu katedr historyi w uniwersytetach Stanów-Zjednoczonych.

W Waschingtonie ma wyjść wkrótce ważne nader dzieło: Historya powszechna Ameryki przez PP. Carrey i Loa. Stany-Zjednoczone, Mexyk, rozmaite południowo-Amerykańskie prowincye, Ameryka Rossyjska, Angielska, Hiszpańska, Holenderska i Duńska mają każda oddzielny tom zapełniać.

Wódka z chleba.

W Niemczech powtórzono czynione w Anglii próby otrzymywania wódki z chleba. Pieczono 80—90 chlebów, z których każdy 14—19 funt. ważył, i przez chłodnik, który z luftem był połączony, po zamknięciu pieca i po otwo-

rzéniu nieco późniéj rury parę wiodącéj, w 7 kwadransach otrzymano do 20 kann gotajskich spirytusowego płynu, z czego po dwukrotném przepędzeniu wyrobiono 8 nösel czystego spirytusu. Chleb wybornie był wypieczony.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Zamężna Ludwika z Galiszów Fabianowa na przeciw małżonkowi Florianowi z Szamotuł rzeznikowi dla złośliwego opuszczenia rozwodową zaniosła skargę.

Do instrukcyi sprawy wyznaczyliśmy więc termin w ustnéj rozprawie na

dzień 6. Kwietnia 1832.

zrana o godzinie 9. w miejscu posiedzeń Sądu naszego, na który pozwanego Floriana pod tém zapozywamy zagrożeniem, iż wrazie niestawienia się małżeństwo zaocznie rozwiązanem niestawający za winną stronę uznanym, i co z prawa wypadnie przeciw niemu postąpioném będzie.

Poznań, dnia 12. Grudnia 1831.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

PATENT SUBHASTACYJNY.

Pod jurysdykcyą naszą w powiecie Wschowskim położona, do massy konkursowéj Radzcy Nadwornego Tauchnitz należąca majętność Drzewce, składająca się:

1) z wsi Górnych Starych Drzewiec I. Części, ocenionéj na . . 30,565 Tal. 6 sgr. 3 fen.
2) z wsi Górnych Starych Drzewiec II. Części, ocenionéj na 20,363 = 1 = 1 =
3) z wsi Górnych Starych Drzewiec III. Części, ocenionéj na 55,226 = 9 = 7 =

z których każda część jako pojedyncze dobra się zalicytuje, publicznie najwięcéj dającemu sprzedana być ma, którym końcem termina licytacyjne na

dzień 23. Czerwca,
dzień 22. Września,

termin zaś peremtoryczny na

dzień 22. Grudnia r. b.

zrana o godzinie 10téj przed Wnym Molkow Sędzią Ziemiańskim w miejscu wyznaczone zostały.

Zdolność kupienia mających uwiadomiamy o terminach tych z nadmienieniem, iż w terminie ostatnim nieruchomość najwięcéj dającemu przysądzoną zostanie, na późniejsze zaś podania wzgląd mianym niebędzie, jeżeli prawne okoliczności wyjątku niedozwolą.

Zresztą zostawia się każdemu wolność w czasie subhastacyi i aż do 4ch tygodni przed ostatnim terminem doniesienia nam o niedokładnościach, jakieby przy sporządzeniu taxy zajśdź były mogły. Taxa każdego czasu w Registraturze naszéj przejrzaną być może.

Przytém zapozywają się z miejsca pobytu niewiadomi wierzyciele, jako to:

1) Wiktorya z Zołzyńskich Gawłowska,
2) Anna Zołzyńska,
3) Karol Mueller, Rotmistrz,

na termina powyższe pod tym rygorem, iż w razie ich niestawienia się, nietylko przysądzenie na rzecz najwięcéj dającego nastąpi, ale téż po nastąpioném złożeniu summy szacunkowéj extabulacya wszystkich zahypotekowanych jako i próżno wychodzących pretensyów, a mianowicie ostatnich bez złożenia w téj mierze instrumentu rozporządzoną być ma.

Wschowa, dnia 9. Lutego 1832.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

Podług zlecenia, na dniu 21. Marca r. b. zrana o godzinie 10téj w tutejszym Sądzie Ziemiańskim, różne suknie, pościel, bieliznę i sprzęty publicznie najwięcéj dającemu sprzedawać będę.

Poznań, dnia 31. Stycznia 1832.

Referendaryusz Sądu Ziemiańskiego,
Suttinger.

Gospodarzy wiejskich, którzy sobie życzą zboże swoje w Poznaniu złożyć, uwiadomiam niniejszém, iż na spichrzu moim nad Wartą położonym, mam jeszcze miejsce na kilka tysięcy wierteli zboża, i takowe na skład, po 9 groszy pol. od wiertela na przeciąg czasu do S. Jana, przyjmuję. Składającym zboże u mnie daję rękojmią na przypadek zgorzenia spichrza.

Poznań, dnia 20. Lutego 1832.

F. Bielefeld.

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 25. Lutego 1832.	Papierami	Gotowizną
	po	*po*
Obligi długu państwa . .	94	$93\frac{2}{3}$
Obligi bankowe aż do włącznie lit. H.	—	—
Zachodnio-Pruskie listy zastawne	$97\frac{1}{4}$	$96\frac{3}{4}$
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	$98\frac{1}{2}$	98
Wschodnio-Pruskie . . .	$99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{4}$
Szląskie	106	—

Poznań, dnia 28. Lutego 1832.

	Papierami.	Gotowizną.	Od sta.
Kurs obligów m. Poznania	96	—	4